

Вікторія Рожлюк,
канд. екон. наук, доцент,
Тернопільський національний економічний університет,
м. Тернопіль, Україна

ОРГАНІЗАЦІЯ ВІТЧИЗНЯНОЇ ОБЛІКОВОЇ СИСТЕМИ В КОНТЕКСТІ ВИМОГ СУЧАСНОГО СТАНУ РИНКОВОЇ ЕКОНОМІКИ

Ринкова економіка вимагає створення нової, більш дієвої системи обліку, яка відповідає вимогам часу, враховує передові облікові технології та міжнародні стандарти фінансової звітності із врахуванням національних особливостей економіки України та інтересів усіх учасників ринкової економіки. Проте, сліпе копіювання принципів, методів та процедур зарубіжної системи обліку може привести до негативних наслідків в економічному

розвитку. Як свідчить американський досвід, спрямовувати зусилля вчених економістів та практиків доцільно перш за все на розробку методології обліку, а не на техніку його здійснення [3, 216], оскільки облік виступає завжди комунікаційним центром ринкових відносин в частині основних облікових об'єктів: активів, капіталу, та зобов'язань.

Сучасна система обліку характеризується цілим рядом господарських фактів, процесів та фінансових результатів без належної організації обліку, яких неможливе забезпечення кінцевої мети облікової системи, яка полягає у формуванні її продукту – облікової інформації, яка була б корисною для всіх груп користувачів.

Як справедливо відмічають, Копилов В. А. та Ловінська Л. Г., що предметом організації обліку є методологічне і методичне забезпечення бухгалтерського обліку, розмежовуючи методологію та методику організації вітчизняної системи обліку за відповідними критеріями. Методологія організації базується на концептуальних засадах ведення обліку, принципах висвітлення у нормативно-правових актах, стандартах обліку, та звітності, встановлення державою або професійними бухгалтерськими організаціями [2].

Методичне забезпечення організації бухгалтерського обліку розкриває тлумачення законів та стандартів обліку і звітності, методичні рекомендації, інструкції щодо їх застосування за окремими фактами господарських процесів.

Якраз методологія та методика організації системи обліку визначають зміст та порядок функціонування облікового процесу та праці його виконавців, процедур, номенклатур носіїв облікової інформації, які враховують інтеграційні процеси вітчизняної системи обліку до МСФЗ, національні П(С)БО, форми фінансової звітності та план рахунків, а також відповідні методичні рекомендації.

Вищевказане дає змогу обґрунтувати предмет організації обліку за такими складовими:

- організація національної системи обліку;
- організація системи обліку конкретного підприємства;

Перша складова організації обліку знаходиться в компетенції державних законодавчих і виконавчих органів влади, в першу чергу Міністерства фінансів та Методологічної ради бухгалтерського обліку при ньому, друга складова формується на базі нормативно-правових актів першої та є прерогативою конкретного підприємства відносно першої організації національної системи обліку, на сьогодні сформований нормативно-правовий регламент, який включає:

- Закон України “Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні” від 16.07.1999 №996;
- Порядок подання фінансової звітності, затверджений постановою Кабінетом Міністрів України від 28.02.2000 № 419;
- Положення (стандарти) бухгалтерського обліку П(С)БО;
- форми фінансової звітності, примітки й додатки до річної фінансової звітності;
- План рахунків і спрощений План рахунків бухгалтерського обліку з інструкцією щодо їх застосування;
- реєстри бухгалтерського обліку та методичні рекомендації щодо їх застосування;
- Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку виробничих запасів, затверджені наказом Міністерством фінансів України від 10.01.2007 №2;
- Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку біологічних активів, затверджені наказом Міністерством фінансів України від 29.12.2006 №1315;
- Положення про документальне забезпечення записів в бухгалтерському обліку, затверджене наказом Міністерством фінансів України від 24.05.1995 №88;
- Інструкція по інвентаризації основних засобів, нематеріальних активів, товарно-матеріальних цінностей, грошових коштів і документів та розрахунків, затверджена наказом Міністерством фінансів України від 11.08.1994 №69 [1, 115].

На рівні другої складової організації обліку – це формування облікової політики конкретного суб'єкта господарювання, яке враховує організаційно-правові та технологічні особливості його роботи в умовах ринкового середовища. Це в першу чергу проведення

структуризації облікової політики у Наказі про неї за організаційним розділом де розкриватиметься технологія обробки облікових даних, рух первинних і зведених документів, інвентаризація та робочий план рахунків, форма ведення облікових записів.

У методичному розділі розкрито методи обліку за окремими об'єктами відповідно до П(С)БО та технологічних особливостей виробничого процесу переробних підприємств.

Отже, належна організація облікової системи в ринкових умовах господарювання забезпечить її ефективність, інформативність та корисність для різних груп користувачів з метою прийняття ними відповідних управлінських рішень.

Список використаних джерел

1. Онищенко В. П. Національна система бухгалтерського обліку в контексті застосування МСФЗ та змін податкового законодавства / В. П. Онищенко // Фінанси України. 2011. – №7. – С. 114-124.
2. Організаційні засади національної системи бухгалтерського обліку в Україні / В. А. Копилов, Л. Г. Ловінська // Економіка і прогнозування: Науково-аналітичний журнал. – 2007. – № 2. – С. 127-138.
3. Правдюк Н. Л. Тенденції розвитку фінансового обліку в агропромисловому виробництві / Н. Л. Правдюк. – К. : ННЦ „Інститут аграрної економіки”, 2005. – 420 с.